

Sygnatura akt II S 45/20

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2020 roku.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: S.S.A. Wiesław Pędziwiatr (sprawozdawca)

Sędziowie: S.A. Piotr Kaczmarek

S.A. Andrzej Kot

po rozpoznaniu w sprawie **R. M.**

jego skargi na naruszenie prawa do rozpoznania sprawy

w postępowaniu apelacyjnym w sprawie VII Ka 304/19 Sądu Okręgowego w Opolu bez nieuzasadnionej zwłoki,

na podstawie art. 9 ust. 1 i art. 6 ust. 1 w zw. z art. 4 ust. 1a ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym (Dz. U. z 2004 r., nr 179, poz.1843) –

p o s t a n a w i a

odrzuć skargę dotyczącą przewlekłości postępowania odwoławczego w sprawie VII Ka 304/19 Sądu Okręgowego w Opolu.

UZASADNIENIE

I.

25 września 2020 roku, R. M. (1) wniósł do Sądu Okręgowego w Opolu o:

1. zasądzenie 20.000 złotych;
2. zwolnienia z opłat;
3. protokolarnego uzupełnienia braków.

Skarga R. M. (1) została przekazana do Sądu Apelacyjnego 1 października 2020 roku.

Skarżący podniósł w niej, że w zakładzie karnym odmówiono mu dostępu do kartek papieru, nie udzielono mu pomocy w pisaniu według wymogów, niepełnosprawności i bólu dłoni, braku dostępu do akt oraz o ustanowienie obrońcy z urzędu.

II.

Sąd Apelacyjny ustalił, co następuje:

R. M. (1) został oskarżony o czyny z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k.

Akt oskarżenia przeciwko R. M. (1) wpłynął do Sądu Rejonowego w Strzelcach Opolskich **6.04.2012** roku (k. 285, t. II)

Sąd Rejonowy w Strzelcach Opolskich wydał wyrok w sprawie R. M. (1) **30 września 2014** roku, sygn. akt II K 326/12 (k. 1628).

Sąd Okręgowy w Opolu **25 lipca 2017** roku, sygn. akt VII Ka 129/15 utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Strzelcach Opolskich z 30 września 2014 roku, sygn. akt II K 326/12 (k. 1630).

Sąd Najwyższy wyrokiem z **27 lutego 2019 roku**, sygn. akt V KK 79/18 uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Opolu z 25 lipca 2017 roku, sygn. akt VII Ka 129/15 i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Opolu w postępowaniu odwoławczym (k. 1413).

14.03.2019 roku do Sądu Okręgowego wpłynęły akta zwrócone z Sądu Najwyższego (k. 1416)

13.06.2019 roku sędzia Sądu Okręgowego wydał zarządzenie dot. sporządzenia przez informatyka sądowego kopii zawartości płyt, przesłania oryginałów płyt celem sporządzenia transkrypcji rozmów utrwalonych na tych płytach. (k. 1432)

26.06.2019 roku wyznaczono oskarżonemu obrońcę z urzędu (k. 1439)

7.08.2019 roku zwrócono całość materiału dowodowego bez wykonania przedmiotowych czynności z powodu bardzo niskiej jakości technicznej nagrań (k. 1448)

21.10.2019 roku wydano postanowienie o nieuwzględnieniu wniosku oskarżonego o wyłączenie ze składu orzekającego sędziów Sądu Okręgowego w Opolu.(k. 1480)

30.10.2019 roku odbyła się rozprawa apelacyjna pierwszy, która została odroczonej celem oczekiwania na pismo R. M. (1) (k. 1493)

13.11.2019 roku sędzia Sądu Okręgowego wydał po raz kolejny zarządzenie dot. sporządzenia przez informatyka sądowego kopii zawartości płyt, przesłania oryginałów płyt celem sporządzenia transkrypcji rozmów utrwalonych na tych płytach. (k. 1498)

20.12.2019 roku – zapadło postanowienie o nieuwzględnieniu wniosku R. M. (1) o zmianę wyznaczonego w sprawie o sygn. akt VII Ka 304/19 obrońcy z urzędu. (k. 1501)

13.01.2020 roku ponownie zwrócono całości materiału dowodowego bez wykonania przedmiotowych czynności z powodu bardzo niskiej jakości technicznej nagrań (k. 1506)

4.03.2020 roku rozprawa apelacyjna była kontynuowana.(k. 1519)

Sąd Okręgowy w Opolu wyrokiem z **11 marca 2020** roku zmienił wyrok Sądu Rejonowego w Strzelcach Opolskich z 30 września 2014 r., sygn. akt II K 326/12 (k. 1522, uzasadnienie k. 1546).

III.

Sąd Apelacyjny zważył:

W postępowaniu prowadzonym w oparciu o ustawę z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz. 1843 z późn. zm.) dalej zwaną ustawą o skardze istotne jest, zgodnie z art. 6 ust. 1 i 2 tej ustawy, spełnienie wymogów w przepisie tym zdefiniowanych.

Norma ta stwierdza, że:

1. Skarga powinna czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego.
2. Skarga powinna ponadto zawierać:

- 1) żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie, której skarga dotyczy;
- 2) przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie.

Skutkiem nie dochowania powinności określonych w tym przepisie jest konieczność odrzucenia skargi bez wzywania do uzupełnienia braków tejże. Treść normy sformułowanej w art. 9 ust. 1 ustawy o skardze jest w tej kwestii jednoznaczna. Wskazanie przez stronę okoliczności uzasadniających skargę na przewlekłość postępowania nie może polegać na zakwestionowaniu ogólnego czasu trwania postępowania, lecz powinno wskazywać na określone czynności procesowe, których sąd nie podjął lub podjął z nieuzasadnioną zwłoką bądź też dokonał ich wadliwie. (postanowienie Sądu Najwyższego z 8 września 2011 roku, KSP 10/11, LEX nr 1619506).

Tymczasem pismo skazanego nie zawiera żadnych okoliczności uzasadniających jego zastrzeżenia do sprawności postępowania odwoławczego. Trudno bowiem za takie uznać jego stwierdzenia o potrzebie uzupełnienia braków (jak się wydaje chodzi o braki protokołów) czy wskazania na odmowę przekazania mu kartek papieru, bądź nieudzielenie pomocy w pisaniu wobec jego niepełnosprawności i bólu dłoni. Nie można nie dostrzec, bo rzuca się to wprost w oczy, że wnioskujący nawet nie sformułował żądania stwierdzenia, iż w postępowaniu go dotyczącym doszło do przewlekłości postępowania. Jego skarga nie zawiera żadnych wymaganych prawem przesłanek do uznania jej za pismo, które mogłoby zainicjować postępowanie stwierdzające przewlekłość postępowania. Uzasadnienie skargi na przewlekłość postępowania powinno przede wszystkim zawierać wskazanie powodów, dla których strona uważa, że doszło do przewlekłości w prowadzonym postępowaniu, i to takiej przewlekłości, która daje podstawę domagania się stwierdzenia, iż doszło do naruszenia jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. (postanowienie SN z 25.02.2011 r., KSP 1/11, LEX nr 1619496)

Tej powinności, w stopniu oczywistym, nie dopełnił skazany R. M. (1), co prowadzić musiało do odrzucenia jego skargi.

IV.

Rozważając o skardze R. M. (1) Sąd Apelacyjny zobowiązany jest wskazać na jeszcze jedną acz istotną okoliczność dotyczącą rozstrzygnięcia w przedmiocie podnoszonej przez R. M. (1) przewlekłości postępowania przed Sądem Okręgowym w Opolu w sprawie o sygnaturze VII Ka 304/19. Wypada zwrócić uwagę, że niezależnie od rozstrzygnięcia o odrzuceniu skargi, w przypadku gdyby nie miała ona braków formalnych, koniecznym byłoby pozostawienie skargi R. M. (1) bez rozpoznania.

Nie budzi wątpliwości w tej sprawie żaden z faktów przywołanych wyżej w części ustalającej. Postępowanie sądowe w tej sprawie zainicjowane 6 kwietnia 2012 roku aktem oskarżenia wniesionym od Sądu Rejonowego w Strzelcach Opolskich zakończyło się prawomocnie, po wydaniu orzeczenia przez Sąd Okręgowy w Opolu **11 marca 2020** roku w sprawie VII Ka 304/19.

Jest najzupełniej oczywiste, że w chwili złożenia skargi na przewlekłość postępowania, to jest 25 września 2020 roku (data wpływu skargi do Sądu Okręgowego), przed Sądem Okręgowym w Opolu i w sprawie, w której jako oskarżony występowałaby R. M. (1) nie toczyło się – i obecnie nie toczy – żadne postępowanie. Postępowanie przed Sądem Okręgowym w Opolu, którego skarga dotyczy zakończyło się wszak z chwilą wydania w tej sprawie prawomocnego wyroku 11 marca 2020 roku, przez ten właśnie sąd.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, **skargę** o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, **wnosi się w toku postępowania w sprawie**, a w myśl ust. 2 cytowanego przepisu składa się ją do sądu, przed którym toczy się postępowanie.

Taka sytuacja w przedmiotowej sprawie nie zachodzi, bowiem wszystkie fazy postępowania przed Sądem Okręgowym zakończone zostały wydaniem wyroku w sprawie VII Ka 304/19 i w efekcie wydanego orzeczenia postępowanie, po rozpoznaniu apelacji, zostało zakończone, wydanym wyrokiem Sądu Okręgowego 11 marca 2020 roku.

Należy podkreślić, że istotą skargi na przewlekłość postępowania jest kontrola sprawności toczącego się postępowania i przeciwdziałanie istniejącej przewlekłości, czemu służyć ma, m.in. możliwość zalecenia podjęcia przez sąd rozpoznający sprawę co do istoty odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie (art. 12 ust. 3 ustawy).

Dlatego też ocenie podlega sprawność aktualnie toczącego się postępowania, a nie jego wcześniejsze etapy, które zostały już zakończone. W podobny sposób wypowiedział się Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 18 lutego 2005 r., III SPP 19/05, OSNP 2005/17/277, jak też w postanowieniu z dnia 18 lutego 2005 r., III SPP 14/05, OSNP 2005/16/261. Przywołując tezy zawarte w orzeczeniach tego Sądu wypada wskazać na choćby następujące: Pod pojęciem "rozstrzygnięcia sprawy" w rozumieniu art. 2 ustawy z 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki należy rozumieć jej prawomocne zakończenie. Przedmiotem postępowania wywołanego skargą na przewlekłość jest zaś badanie, czy doszło do naruszenia przysługującego skarżącemu prawa do sądu przez przewlekłe prowadzenie postępowania w sprawie od chwili jego wszczęcia do prawomocnego zakończenia. Dlatego właśnie art. 5 ust. 1 ustawy przewiduje, że skargę wnosi się w toku postępowania w sprawie. Stąd wniesienie skargi powinno nastąpić w toku postępowania, po zaistnieniu stanu, który w ocenie skarżącego uzasadnia podniesione w niej zarzuty, nie później jednak niż do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2017 roku, III SPP 10/17, LEX nr 2331698). Przedmiotem postępowania wywołanego skargą na przewlekłość jest badanie podniesionego przez składającego skargę zarzutu, iż doszło do naruszenia przysługującego mu prawa do sądu przez przewlekłe prowadzenie postępowania w sprawie od chwili jego wszczęcia do prawomocnego zakończenia. Z takim stanowiskiem koresponduje treść art. 5 ust. 1 ustawy z 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, zgodnie z którym skargę wnosi się w toku postępowania w sprawie. Wniesienie skargi powinno zatem nastąpić w toku postępowania, po zaistnieniu stanu, który w ocenie skarżącego uzasadnia podniesione w niej zarzuty, nie później jednak niż do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. Postępowanie w sprawie trwa bowiem (jest w toku) dopóty, dopóki nie dojdzie do wydania w sprawie prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie. (postanowienie Sądu Najwyższego z 12 lipca 2017 roku, III SPP 30/17, LEX nr 2332311).

W tym świetle nie może ulegać wątpliwości, że złożona 25 września 2020 roku skarga na przewlekłość postępowania, w zakresie dotyczącym postępowania przed Sądem Okręgowym, przed którym zakończono prowadzenie sprawy R. M. (1) złożona została po upływie terminu, o którym mowa w przepisie art. 5 ust. 1, skoro orzeczenie to uprawomocniło się 11 marca 2020 roku, a zatem, w myśl art. 8 ust. 2 ustawy w zw. z art. 430 § 1 k.p.k., należałoby ją pozostawić bez rozpoznania, gdyby nie było konieczne jej odrzucenie, o czym postanowiono w części wstępnej tego orzeczenia.

Mając to wszystko na uwadze, orzeczono jak wyżej.

SSA Andrzej Kot SSA Wiesław Pędziwiatr SSA Piotr Kaczmarek